

Representantforslag 45 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Pål Farstad og Iselin Nybø

Dokument 8:45 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Pål Farstad og Iselin Nybø om flere lærere med doktorgrad som en del av satsingen på karriereveier i skolen

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre, og enigheten om at det skal gjennomføres et lærerløft i norsk skole. Forslagsstillerne er tilfreds med at Venstres ambisjon om å etablere flere karriereveier i skolen også reflekteres i regjeringens plattform, og ser dette som en viktig del av det kommende lærerløftet.

Forslagsstillerne legger til grunn at Stortinget på egnet måte vil bli forelagt en sak om utviklingen av karriereveier i skolen. Etter forslagsstillerne mening er det nødvendig å etablere flere karriereveier både *innad* i skolen og *inn* i skolen. En av disse karriereveiene bør handle om akademiske kvalifikasjoner og muligheten for at lærere kan øke sin formelle kvalifikasjon i form av høyere akademiske grader.

Fra tidligere undersøkelser vet man at høy faglig kompetanse er svært viktig for gode læringsresultater hos elevene. Forslagsstillerne mener det bør stimuleres til at lærere som allerede er i skolen kan ta doktorgrad, men også at det i større grad kan rekrutteres blant potensielle lærere som allerede har doktorgrad. Dette vil være et viktig bidrag både for å øke den formelle kompetansen til undervisningspersonellet i skolen, og samtidig være viktig som et deltiltak for å møte den forventede lærermangelen.

Ved i større grad å rekruttere doktorgradsutdannede personer – samt stimulere til at flere lærere som allerede er i skolen, tar doktorgrad – vil man kunne få flere lærere med svært høy formell kompetanse, noe som igjen vil være gunstig for elevenes læringsutbytte.

Antall doktorgradsutdannede i grunnsopplæringen

I 2013 ble det, ifølge Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU), avlagt 1 523 doktorgrader i Norge – hvilket er ny rekord, og en fortsettelse i retning av at det avlegges stadig flere doktorgrader.

NIFU-rapport 41/2012 «Med doktorgrad i arbeidslivet: En undersøkelse basert på registerdata» dokumenterer at en god del av doktorgradsutdannede personer i Norge arbeider videre i akademia, mens noen kandidater går til privat sektor. I tillegg er det slik at en del av de utenlandske statsborgerne som tar doktorgrad i Norge, returnerer til sine hjemland. Det synes imidlertid klart at relativt få doktorgradsutdannede personer fra norske institusjoner innehar undervisningsstillinger i grunnsopplæringen – dvs. i grunns- og videregående skole.

I en kronikk i Bergens Tidende 27. juni 2011 fremgår det for eksempel at:

«Av ca. 2 700 ansatte i undervisningsstillinger i den videregående skolen i Hordaland er det kun ti som har doktorgrad. Man kan anta at lignende tall også gjelder for andre fylker.»

Tidligere beregninger fra NIFU – innhentet av forslagsstillerne – viser at bare 111 personer med doktorgrad avlagt ved norske institusjoner var sysselsatte i grunnsopplæringen i 2009, herav 34 i grunnsopplæringen og 77 i videregående opplæring. Nasjonale tall for undervisningspersonell i norsk grunnsopplæring

med doktorgrad avlagt ved utenlandske institusjoner, etter det forslagsstillerne kjenner til, ikke tilgjengelig, men det er grunn til å anta at dette ikke endrer det store bildet: Det er relativt få med doktorgrad som underviser i grunnsopplæringen.

Forslagsstillerne mener det er et selvstendig poeng å øke innslaget av doktorgradsutdannede personer i undervisningsstillinger i grunnsopplæringen, og mener det er nødvendig med konkrete tiltak fra statlig hold for å bidra til dette.

Stillingskategorier for undervisningspersonell

Forslagsstillerne viser til at en av utfordringene for doktorgradsutdannede er at det så langt ikke har vært noen tradisjon for at disse personene kan ha en oppgave som undervisere i grunnsopplæringen. Dette reflekteres bl.a. i lønnsystemet for undervisningspersonell. I Norge har man «lektor med opprykk» som øverste lønnskategori i grunnsopplæringen, hvilket innebærer at kompetanse ut over mastergrad eller høyere embetseksamen, samt praktisk-pedagogisk utdanning, ikke nødvendigvis gis uttelling hverken med tanke på lønn eller stillingstittel. Etter forslagsstillerne syn burde en person med doktorgrad og godkjent pedagogisk kompetanse tre inn i en ny lønnskategori og derigjennom også få en stillingstittel som bedre reflekterer vedkommende lærers kompetanse. Å innføre en ny lønnskategori og utvide systemet for stillingstitler vil også kunne bidra til å øke læreryrkets status. En slik endring av lønnskategoriene og stillingstitler må selvsagt gjøres i samråd med partene i skolesektoren.

Forslagsstillerne ser også for seg at det fra statlig hold kan bidras med midler slik at skoleeierne i større grad kan ansette doktorander i lærerstillinger – med høyere lønn, som reflekterer deres kompetanse.

Det bør på denne bakgrunn, etter forslagsstillerne mening, gjøres et utredningsarbeid i Kunnskapsdepartementets regi som skal ta sikte på at det innføres en egen karrierereform for skolesektoren fra høsten 2015.

Prøveprosjekt med statlig lønnstilskudd

Forslagsstillerne mener det bør avsettes statlige midler til et prøveprosjekt med ekstra lønn for doktorgradsutdannede lærere som arbeider i grunnsopplæringen, med virkning fra høsten 2014.

Forslagsstillerne mener at nivået på et slikt tilskudd bør gi rom for at hver enkelt doktorgradsuttannet person i denne omgang minst mottar 5 000 kroner per måned ut over dagens høyeste lønnsnivå for undervisningspersonell. Dersom alle skoler i Norge (ca. 3 000 grunnskoler og 500 videregående skoler) skulle tilsette en doktorand med et slikt lønnstilskudd, ville budsjettbehovet (lønn og ekstrakostnader) samlet sett utgjøre ca. 277 mill. kroner per år, ifølge svar fra Finansdepartementet på spørsmål nr. 321 fra Venstres finansfraksjon i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2013. Forslagsstillerne mener at et prøveprosjekt bør begrenses til et utvalg skoler, eksempelvis videregående skoler.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge fram sak om flere karriereveier i skolen, samt tiltak for å øke antallet doktorgradsutdannede personer i undervisningsstillinger i skolen.
2. Stortinget ber regjeringen legge til rette for en gjennomgang og modernisering av stillingskategoriene for undervisningspersonell, slik at stillingskategoriene bedre reflekterer kompetanse og faglig bakgrunn. Arbeidet skal gjøres i samråd med partene i skolesektoren.
3. Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2014, innføre et prøveprosjekt med ekstra lønnstilskudd for doktorgradsutdannede personer som underviser i grunnsopplæringen.

2. april 2014